

1. K. A. 6. 67.

Toullotte zu de.

N A T O L I A,

olim

ASIA MINOR.

DETRVS BELLONIVS, in Peregrinationum suarum doctissimis Obseruationibus, inquit, hanc Asiæ partem (ab antiquis Minorem appellatam) hodie à Turcis Natoliam, aut Anatoliam appellari, à Græco vocabulo *ἀνατολία*, quod Orientem significat: eoque vocabulo comprehendi omnem Asiæ regionem vltra Propòridem & Hellespontum (cui Otomanorum profapia præest) sitam; nempe vniuersam Phrygiam, Galatiam, Bithyniam, Pontum, Lydiam, Cariam, Paphlagoniam, Lyciam, Magnesium, Cappadociam, & Comagenam. Quarum regionum conditionem, viuendique morem atque ritum hodiernum scire qui desiderat, eundem auctorem tamquam testem oculatum consulat. Videat & Andree Theueti Cosinographiam Orientalem (vt vocat,) Nicolai Nicolaij Obseruationes Orientales, & Petri Gillij Bosphorum. Ex omnibus Asiæ regionibus Paphlagoniam solam æs proferre, eiusque Regem (quem Ismaëlem vocat) ex ea quotannis tributi nomine quinque myriades staterum auri accipere, scribit Laonic. Chalcocondilas. Videtur tamen hic cum non de vniuersa Asia hoc velle intelligi, cum addat, hoc æs, secundum Iberiæ æs, optimum perhiberi: Iberia enim Asiæ regio est ad mare Caspium. Sed de Asia quæ Minor cognominatur, cuius pars Paphlagonia est, hoc fortasse verum erit. Rhodum insulam, quæ huic Asiæ Minori adiacet, descripsit Theodoricus Adamæus Suallebergus.

Æ G Y P T V S.

AB Occidente hæc regio desertis Barcæ, Libyæ ac Numidiæ clauditur: ab Oriente desertis quæ Ægypto & mari rubro interiacent: à Septentrione mari Mediterraneo: à Meridie agro Bugiensis: vt habet Ioannes Leo, qui eam in tres regiones distinguit: in Assahid, quæ est inter Bugiam ad Alcairum: Errisiam, quæ est ab Alcairo Roserum: & Bechriam, quæ inter Pelusium & Tenesiam iacet. Apud Haithonum legimus eam in quinque prouincias distributam: in Sayt, Demesor, Alexandrinam, Resnit, & Damiatam. Quæ hic Sayt, & Leoni Assahid vocatur, Tyrio Serch appellatur, nisi vitiosa sit lectio. Idem nominat quandam aliam regionem, quam Ægyptij sua lingua Phium dicunt. Longitudinē regionis Ægypti facit Haithonus quindecim dierum (viginti quinque habet manuscriptus codex, mendosè, vt puto, in quo hic auctor Anton. Curchinus, non Haithon, nominatur) & trium latitudinem. Cui videtur suffragari Guilielmus Tyrius, dicens inter Phacusam & Alexandriam, Inferioris regionis vrbes, centum & amplius M. P. esse distantiam. Superiorem autem latitudinis vix esse septem, aut octo, interdum inter montes adeo constringi, vt vltra quatuor aut quinque M. P. non pateat interuallum. Leo facit eius longitudinem à mari vsque ad Bugiam quadringentorum & quinquaginta milliarium Italicorum; latitudinemque ferè nullam illi attribuit, in parte nempe Superiore. Nilum fluuium, qui totam eam irrigat, quatuor dumtaxat, contra omnes veteres; ostiis in mare descendere, docet Guil. Tyrius, auctor dignus cui hac in re fides adhibeatur. Oculatus enim testis fuit, & diligens eius inuestigator. Est tabula apud me, quam puto in Ægypto manu descriptam, quæ totidem, neque plura memoriæ digna ostendit. Præter Alexandriam & Cairum, nullam scribit Haithonus in tota regione urbem munitam, aut muris cinctam. Plures tamen in ea, etsi minus munitas, etiamnum hodie extare, ex Leonis descriptione palàm est, qui earum triginta duas, præter pagos aliquot, nomine & situ describit, lib. 8. suæ Africæ. De Ægypto vide quoque Brocardi Terræ Sanctæ descriptionem, ad finem; item Bellonium, Guilandinum, & Nigrum. De Nilo, Goropium, & Nugarolam. præter veteres, quos lege in nostra veteris Ægypti tabula.

C A R T H A G I N I E N S I S P O R T V S.

CA R T H A G I N E M, Romani imperij æmulam, & alterum post Romam Orbis terrarum decus, describere, nostri non est instituti, sed quia hunc eius Sinum prospere in Italia hac forma vidimus, cum huic nostro operi etiam inferere non ingratum Geographiæ candidatis existimauimus, atque hisce Pauli Iouij verbis exprimere visum fuit: Carthaginensis sinus ea forma est, vt eius ingressus ab alto adnauigantibus abscondatur; quoniam Clupeæ promontorium, antiquis Mercurij & Pulchri vocatum, multum in Occidentem Solem sese extendit, & introrsum demum se reflectens, alterum efficit promontorium, olim Apollinis, hodie Zafranum à nautis appellatum. Inde verò lunato ambitu ad Guletæ fauces recuratur; & ad læuam Radæ vrbis calidarum aquarum salubritate celebris, regionem relinquit. Ex aduerso autem, collapsæ Carthaginis situm spectat. Hæc ille. Sed apud Ioannem Leonem etiam loca huic vicina lustrare licebit.

ORT nach 33

ULB-Halle KSi B II 7 18/6

